

Notitie – Circulair aanbesteden voor overheden

Deelnemers workshop: Provincie Fryslan; NHL Stenden; Greenwise CP; Gemeente Groningen; Vereniging Circulair Groningen Drenthe; Provincie Groningen; Rijksuniversiteit Groningen; Hanze; Gemeente Emmen.

Workshop leider: prof. mr. Willem Janssen (RUG/UU).

Tijdens het pleSTIC Ready Jaarevent op 18 juni 2026 kwamen overheden, marktpartijen, kennisinstellingen, en andere betrokkenen samen om te werken aan de vraag hoe circulaire kunststofketens in de praktijk verder kunnen worden gebracht. Tijdens de workshops ‘Circulair aanbesteden voor overheden’ en ‘Circulair aanbesteden voor inschrijvers’ stonden obstakels en oplossingen relaterend aan circulair aanbesteden centraal. Eerst verkenden deelnemers waar circulaire ambities in de praktijk vastlopen. Daarna verschoof de focus naar oplossingen: wat is er nodig om circulaire oplossingen ook daadwerkelijk uit te vragen en op te schalen?

Deze notitie is opgesteld door de workshopleider, en is bedoeld om een beeld te geven van hetgeen is besproken zonder hierbij empirische ambities te hebben of een weergave te zijn van zijn mening of individuele deelnemers. Het doel is om de kern van de discussie weer te geven zodat hier op een later moment op voortgebouwd zou kunnen worden:

- **Regels en houvast:** De aanbestedingsregels bieden mogelijkheden om circulair aan te besteden, maar in de praktijk ervaren deelnemers nog onzekerheid. Er werd onder meer gesproken over de behoefte aan betere afstemming tussen Europese, nationale en lokale kaders. Ook werd de vrijblijvendheid van circulaire ambities genoemd. Zolang circulariteit vooral een wens blijft en geen duidelijke opdracht of verplichting, verdwijnt het makkelijk naar de achtergrond zodra tijd, budget of risico's onder druk staan;
- **Kennisachterstand:** De vraag kwam naar voren of opdrachtgevers, inkopers en beleidsmedewerkers voldoende zijn toegerust om circulariteit goed uit te vragen en te beoordelen. Hier werd onder andere genoemd: het gebrek aan kennis over circulair aanbesteden, risico's voor inkopers en onzekerheid over hoe circulariteit meetbaar of vergelijkbaar kan worden gemaakt. **Actie:** Een concrete actie die hieruit voortkwam was om circulair aanbesteden steviger te verankeren in onderwijs en opleidingen, van mbo tot hbo en wo. Niet als specialistisch extraatje, maar als onderdeel van de standaardkennis van toekomstige inkopers, juristen, projectleiders en beleidsmakers;
- **Kip en ei:** De bekende kip en ei dynamiek werd besproken. Overheden wachten soms op bewezen circulaire oplossingen, terwijl marktpartijen pas investeren als er voldoende vraag, volume en perspectief is. De deelnemers benoemden dat marktwerking en bestaande verhoudingen gevestigde oplossingen kunnen bevoordelen;
- **Prijs doorslaggevend:** Ook werd opgemerkt dat prijs nog te vaak wint van circulariteit. Daardoor kunnen circulaire aanbieders wel inschrijven, maar uiteindelijk toch verliezen als de beoordelingssystematiek onvoldoende ruimte geeft aan kwaliteit, levensduur, hergebruik, materiaalwaarde of ketensamenwerking. **Actie:** naast het stimuleren van koplopers kan gedacht worden aan juist het stimuleren van de achterlopers door ze de kans te bieden om tijdens de looptijd van de overeenkomst circulaire ambities in hun

productieprocessen te realiseren via stijgende circulaire adoptie-percentages;

- **Circulariteit als ‘add-on’:** Circulariteit wordt nog te vaak gezien als iets dat iemand “erbij” doet. Ook kwam naar voren dat er behoefte is aan duidelijke keuzes van bestuur en directie. Niet alleen zeggen dus dat circulariteit belangrijk is, maar dat vertalen naar concrete doelen, mandaat, interne processen en de inkooppraktijk. **Actie:** het zou nuttig kunnen zijn om circulariteit expliciet te verankeren in een trekkersfunctie (ftes), zodat het niet afhankelijk blijft van toevallige motivatie of persoonlijke focus van een betrokken inkoper. Mogelijk zou deze trekker ook voor meerdere overheden tegelijkertijd kunnen werken.